

HID - Drobilica

Godina X, lipanj 2013, br. 3

UDK 0+061

ISSN 1845-4569

Izdvajamo

Facebook, Google i drugi tehnološki divovi u obavještajnoj aferi
str. 9

Bilderberg grupa uz pomoć Googlea želi vladati svijetom?
str. 6

Sprema se nadzor čovječanstva pomoću kvantnih računala i 'Skynet' tehnologije?
str. 12

HIDRA postaje digitalni informacijsko-dokumentacijski ured
str. 2

Boundless Informant
str. 10

Strategija arhiviranja digitalnih zapisa u Danskoj
str. 5

'Matrix' postoji, doznajte kako se zove u stvarnom svijetu
str. 13

Gradani riskirali živote da spase drevne rukopise
str. 19

Sadržaj

HIDRA postaje digitalni informacijsko-dokumentacijski ured	Str. 2
Najkontroverzniji članak na njemačkoj Wikipediji o - Hrvatskoj!	3
Studenti u redu ispred Narodne biblioteke u Beogradu	3
Gradani BiH na SMS poruke u 2012. spiskali 140.000 plaća	3
Novi „Office 365 Home Premium“ najprodavaniji program ikad	4
PayPal narudžbe zaugušile carinu u Srbiji!	4
Zbog grešaka u pisanju tvrtke gube milijune?	4
Kada čujem ZAMP, digni mi se kosa na glavi!	4
Strategija arhiviranja digitalnih zapisa u Danskoj	5
Teorija zavjere: Bilderberg grupa uz pomoć Googlea želi vladati svijetom!?	6
Googleove naočale za potpuni kraj privatnosti! ... i anti Googleove naočale	8
Prate li i vas? Facebook, Google i drugi tehnološki divovi u obavještajnoj aferi	9
Bivši dužnosnik NSA: Sigurnost je u SAD-u postala državna religija	9
Boundless Informant	10
'Isključite Facebook i Google!'	11
Sedam europskih država daje obavještajne podatke američkoj NSA	11
Sprema se nadzor čovječanstva pomoću kvantnih računala i 'Skynet' tehnologije?	12
'Matrix' postoji, doznajte kako se zove u stvarnom svijetu	13
Njemačka tajna služba želi dodatni nadzor interneta	15
Tajna karijera navodnog telepata: Slavni "savijač žlica" bio je CIA-in špijun?	15
Hvalio se u vlaku da vara ženu i završio na Facebooku	16
Život tajne agentice: Žene su u ovom poslu sposobnije od muškaraca	16
Kako lopovi kradu vaše podatke i kako se zaštititi?	17
Nepoznata strana krize u Maliju: građani riskirali živote da spase drevne rukopise	19
Libroteka u Karlovcu	19
U Prečkom 'izrasla' knjižnica na stablu	20
Pinterest: Društvena mreža za žene	20

HIDRA postaje digitalni informacijsko-dokumentacijski ured

Vlada RH donijela je 24. svibnja 2013. godine uredbu, objavljenu u Narodnim novinama broj 66 od 4. lipnja, kojom osniva Digitalni informacijsko-dokumentacijski ured. Ured je stručna služba Vlade Republike Hrvatske nadležna za obavljanje informacijsko-dokumentacijskih poslova. Ured osigurava jedinstvenu i trajnu dostupnost javnih službenih dokumenata i informacija RH radi informiranja i ponovne uporabe. Dostupnost i ponovnu uporabu Ured osigurava svim korisnicima pod jednakim uvjetima i nepristrano. Ured nastavlja djelatnost Hrvatske informacijsko-dokumentacijske referalne agencije osnovane Uredbom o Hrvatskoj informacijsko-dokumentacijskoj referalnoj agenciji (»Narodne novine«, br. 43/94 i 32/2001).

Radi ostvarenja uvjeta za informiranje i ponovnu uporabu dokumenata i informacija, Ured obavlja stručne, analitičke, savjetodavne, koordinacijske i administrativne poslove, a osobito: – izgrađuje u digitalnom obliku Središnji katalog službenih dokumenata Republike Hrvatske (temeljem Zakona o pravu na pristup informacijama (»Narodne novine«, broj 25/2013) i objavljuje ga na informacijsko-dokumentacijskom portalu Ureda; – koordinira i prati dostavljanje informacija u Središnji katalog; – radi na pripremi informacija i sadržaja za Središnji državni portal; – temeljem službenih informacija izgrađuje i vodi baze podataka o tijelima javne vlasti u ulozi stvaratelja službenih dokumenata; – temeljem službenih informacija i dokumentacije izgrađuje i vodi baze podataka o političkim strankama registriranim u RH; – temeljem Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (»Narodne novine«, br. 24/2011, 61/2011, 27/2013 i 48/2013 – pročišćeni tekst) izgrađuje i vodi bazu podataka godišnjih financijskih izvještaja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača te financijskih izvještaja o financiranju izborne promidžbe političkih stranaka, nositelja nezavisnih lista, odnosno nositelja lista grupe birača i kandidata; – oblikuje i organizira prikupljanje službenih dokumenata i informacija; – oblikuje i održava portal za prikaz i ponovnu uporabu službenih informacija i dokumentacije; – izgrađuje dokumentacijske alate za područje službenih informacija (pojmovnike i klasifikacije), koje ujedno i primjenjuje u obradi građe obuhvaćene Katalogom te bazama podataka o stvarateljima službenih dokumenata; – sudjeluje u izradi programskih modula za prihvat, obradu i diseminaciju javnih službenih informacija i dokumentacije; – temeljem međunarodnih standarda razvija procedure za razmjenu dokumenata i podataka te ih po potrebi primjenjuje u komunikaciji s drugim dokumentacijskim sustavima na nacionalnoj i međunarodnoj razini; – uspostavlja pravila i preporuke o postupanju sa službenim informacijama i dokumentacijom; – sudjeluje u izgradnji informacijske infrastrukture tijela javne vlasti; – prezentacijama, radionicama i predavanjima širi stručno znanje i korištenje vlastitih informacijskih servisa; – sudjeluje u programima stručnog osposobljavanja i usavršavanja državnih službenika i drugih korisnika u području informacijsko-dokumentacijske djelatnosti; – pruža stručnu pomoć tijelima javne vlasti, građanima i predstavnicima organizacija civilnoga društva iz područja nadležnosti Ureda; – surađuje s odgovarajućim stručnim tijelima na međunarodnoj razini; – surađuje s Uredom za službene publikacije Europske unije na izgradnji i održavanju višejezičnog pojmovnika »Eurovoc«; – surađuje s akademskom zajednicom i tvrtkama realnog sektora u izradi programskih modula i primjeni dokumentacijskih principa.

Radom Ureda upravlja ravnatelj Ureda, rukovodeći državni službenik, kojega imenuje i razrješava Vlada RH na prijedlog predsjednika Vlade, temeljem provedenog javnog natječaja. Danom stupanja na snagu ove Uredbe, Ured preuzima poslove, opremu, pismohranu i drugu dokumentaciju, sredstva za rad, financijska sredstva, prava i obveze Hrvatske informacijsko-dokumentacijske referalne agencije, kao i državne službenike i namještenike zatečene na obavljanju preuzetih poslova.

Živana Heđbeli

Najkontroverzniji članak na njemačkoj Wikipediji o - Hrvatskoj!

Najkontroverzniji članak na njemačkoj Wikipediji onaj je o - Hrvatskoj! Pokazalo je to istraživanje o online enciklopediji grupe autora s nekoliko svjetskih sveučilišta. Taha Yasseri Anselm Spoerri, Mark Graham i János Kertész napravili su studiju koja bi 2014. godine trebala biti objavljena u knjizi, a primili su se zahtjevnog posla. Stupanj kontroverzije mjerili su prema broju izmjene nekog članka, a u istraživanje su uključili Wikipedijine stranice na deset svjetskih jezika. Koliko je neki članak kontroverzan računali su prema broju "ispravaka". Npr. jedan urednik napiše članak o Hrvatskoj. Drugom se to ne sviđa i stisne "undo" kojim izbriše sve što je prethodni urednik napisao, a ovaj smatrao neprimjerenim.

Članak se tim brisanjem vraća na stanje od prije i može se po volji mijenjati. To znači da je članak o Hrvatskoj na *Wikipedia.de* članak koji je doživio najviše izmjena, brisanja i vraćanja na staro. Znanstvenici su utvrdili da su najkontroverzniji članci upravo oni koji izazivaju i najviše prepirki za kuhinjskim stolom, religija, filozofija i politika. Nijemce još muči vlastita povijest pa je i članak o Hitleru završio na listi najkontroverznijih članaka, a Amerikanci su najviše puta brisali pa iznova pisali članak o predsjedniku Georgeu W. Bushu. Češki enciklopedisti spore se najviše oko homoseksualizma, a Francuskoj je na listi neželjenih Segolene Royal ...

Priradio Ivo Tokić, izvor večernji list

Studenti u redu ispred Narodne biblioteke u Beogradu

Ispred srpske Narodne biblioteke svako jutro prije početka rada, već oko sedam sati ujutro formiraju se dugačke kolone studenata koji žele zauzeti mjesto u čitaonici.

Studenti strpljivo čekaju i po sat vremena u redovima koji se ponekad pružaju duž čitavog Karađorđevog parka. Iz Narodne biblioteke kažu da su gužve ispred čitaonice u vrijeme ispitnih rokova već postale uobičajena situacija i dio svakodnevnice. Narodna biblioteka ima ukupno 600 mjesta u čitaonicama, a dnevno se na čekanje prijavi oko 1.000 studenata.

Ivo Tokić

Građani BiH na SMS poruke u 2012. spiskali 140.000 plaća

Ukupno 1,92 milijarde SMS poruka poslali su građani Bosne i Hercegovine prošle godine, pokazuju podaci Agencije za statistiku BiH. Uzme li se da jedna poruka otprilike košta 6 feninga, može se zaključiti da se na SMS-ove potrošilo 115 milijuna konvertibilnih maraka, zaključuju analitičari u BiH. Budući da je u BiH prosječna plaća 819 KM, znači da se dopisujući SMS-ovima potrošilo oko 140.000 plaća. Dok se novac i vrijeme troši na slanje SMS-ova, stručnjaci podsjećaju da postoje i besplatni, a ujedno mnogo korisniji i kvalitetniji načini komunikacije. Savjet je da se što manje komunicira putem telefona i sličnih uređaja. „Zbog poremećenog sustava vrijednosti, ljudi sve više prate trendove, a zanemaruju svoje potrebe. Sve manje se družimo, a sve više komuniciramo preko aparata“, ističe psiholog Milijana Čigoja. „Kod takve komunikacije socijalne vještine se ne razvijaju, ljudi postaju otuđeni jedni od drugih, a kao posljedice javljaju se teškoće u komunikaciji na poslu i u porodici, veća podložnost stresu, depresiji i drugo“, kaže Čigoja.

S druge strane, zaštitnici prava potrošača u BiH poručuju da građani slanjem SMS-ova štede, jer na taj način izbjegavaju nekoliko puta skuplje telefonske pozive, kaže Mediha Bakalović, pomoćnik ombudsmana za zaštitu potrošača u BiH. U BiH ima oko 3,3 milijuna mobilnih pretplatnika, pa ako svaki od njih mjesečno potroši samo 10, odnosno godišnje 120 maraka, ukupan račun je „težak“ blizu 400 milijuna maraka.

Ivo Tokić

Novi „Office 365 Home Premium“ najprodavaniji program ikada

Microsoft je objavio da je novi programski paket „Office 365 Home Premium“ službeno najbolje prodavana verzija ovog programa ikada. Prosječno se prodaje više od jedne licence u sekundi. Za samo 100 dana, prodato je milijun licenci za novi „Office 365 Home Premium“ u paketu s nekim od najpopularnijih servisa koje ovaj program danas pruža.

Ivo Tokić

PayPal narudžbe zagušile carinu u Srbiji!

Početak rada PayPal servisa u Srbiji obilježilo je otežano carinjenje robe, uglavnom zbog izuzetnog broja internet kupovina. Posebna savjetnica za konkurentnost i ekonomiju znanja Ministarstva financija i privrede Srbije Jasna Matić je potvrdila da postoje problemi u postupcima carinjenja i isporuke. Ona je istaknula da carinske službe prije svega trebaju obaviti postupak procjene prave vrijednosti samih pošiljki.

S druge strane, Matićeva je dodala da nakon početnog vala koji je opteretio Poštu i carinu već dolazi do pada broja pošiljaka koji stižu. Građani su u prvom trenutku naručili sve što su se godinama spremali naručiti, tako da to postaje već jedna normalnija količina pošiljaka, što sigurno olakšava cijelu situaciju.

Matićeva je izrazila nadu da će plaćanje preko interneta pomoću sustava PayPal u Srbiji „krenuti i u drugom smjeru“, što znači da će srpskim poduzetnicima omogućiti prodaju robe i usluga na globalnom tržištu i da ih uz pomoć PayPala naplaćuju.

Ivo Tokić

Zbog grešaka u pisanju tvrtke gube milijune?

Okolo 90 % elektronskih poslovnih poruka sadrži greške u pisanju što donosi milijunske štete tvrtkama, navodi se u izvještaju agencije *TextMaster*, koja se bavi tekstualnim prevodima, redakcijom i korekturom.

Agencija je analizirala 347 primljenih poslovnih mejlova pisanih na engleskom i francuskom i u 95 % slučajeva pisanih poruka na stranom jeziku su pronađene greške, najčešće u ortografiji, sintaksi, gramatici ili pravopisu. A, kako se navodi u izvještaju, „samo jedna ortografska greška može imati negativan utjecaj na realizaciju prodaje ili sklapanja partnerstva, ili šire gledano na ugled tvrtke u cjelini“. Elektronske poruke koje sadrže greške lako mogu biti smještene i u rubriku „spam“.

Najčešće su ovim problemom obuhvaćene tvrtke koje posluju putem Interneta jer one nemaju živi kontakt sa klijentima nego se sve svodi na elektronsku komunikaciju. Takve tvrtke su prisiljene na brzu korespondenciju, a poruke se, nakon što jednom budu otičkane, najčešće više ne provjeravaju.

Ivo Tokić

Autorska prava

Kada čujem ZAMP, digne mi se kosa na glavi!

S početkom turističke sezone u Dubrovniku je opet aktualna tema ZAMP-a, odnosno nameta koji se ubire za naplatu autorskih prava glazbenika na području Republike Hrvatske. Prema podacima do kojih je došao Dulist, prosječni iznos kojeg plaća hotel visoke kategorije na ime autorskih prava je više od stotinu tisuća kuna godišnje dok ugoditelji za račun ZAMP-a mjesečno uplaćuju do nekoliko tisuća kuna.

"Radio sam u inozemstvu i tamo je iznos koji se plaća neusporedivo manji po broju gostiju. Mislim, vi ste ovdje u situaciji da imate sobe, barove, diskoteku i na sve živo naplaćuju svoj namet" - ističe direktor jednog dubrovačkog hotela uz zahtjev da mu se ne spominje ime dodajući da kada čuje za ZAMP odmah mu se "digne kosa na glavi".

"Ako imate priredbu ne može proći ispod deset tisuća kuna. To je harač par excellence" tvrdi ovaj direktor kojem "ne ide u glavu" da jedna privatna udruga može toliko i na takav način naplaćivati.

"Sustav naplate je vrlo dobro organiziran, a naknadu morate plaćati do beskonačnosti. Jasno je da autori glazbe imaju pravo na autorsku naknadu, ali ona ne bi trebala biti regulirana na način kako je to sada. Od svih umjetnika, samo autori glazbe su se izborili za ovaj status. Ako je ovo uredu, a po meni nije, tada bi se na ovaj način mogle plaćati naknade svim drugim umjetnicima. Onda možemo svi poći u umjetnike", kaže još jedan direktor hotela visoke kategorije koji je htio biti anonimn, a koji smatra da bi naknadu za korištenje glazbenih dijela trebalo plaćati jednokratno, što bi značilo da ako kupiš original CD, automatski platiš i autorsku naknadu u cijeni CD-a.

"Zakonskom regulativom i inspekcijskim nadzorom treba smanjivati piratsku prodaju autorskih dijela. Nije normalno da kupiš originalni CD ili puštaš radio glazbu u ugostiteljskim objektima i da plaćaš za taj CD autorsku naknadu do beskonačnosti. Pitanje je ustavnosti ovog zakona. Ljudi iz ZAMP-a su potezom pera preko noći postali milijunaši, a bez osnove. Izgleda da je kod nas sve moguće" ljutito zaključuje sugovornik Dulista.

Preneseno : Index.hr

Prikaz

Strategija arhiviranja digitalnih zapisa u Danskoj

U siječnju 2013. g. Danski državni arhiv objavio je svoju Strategiju arhiviranja digitalnih zapisa. Cilj Strategije je dati podršku sveobuhvatnom cilju Arhiva, kako je naveden u danskom arhivskom zakonu, to jest pohrana zapisa povijesne vrijednosti kao i onih koji dokumentiraju, upravno ili zakonski, predmete važne građanima ili vlasti.

Digitalni su zapisi na drugačiji način ranjivi od klasičnih, fizičkih, kod njih degradira kako medij na koje su podaci

pohranjeni tako i relevantna tehnologija. Institucije koje čuvaju digitalne zapise suočavaju se s bazičnim izborom strategije pohrane: emulacija ili migracija. Emulacija podrazumijeva znatne troškove i pogodnija je za pohranu digitalnih materijala kao što su npr. računalne igre. Danski državni arhiv opredijelio se za strategiju migracije. Stvaratelji gradiva moraju migrirati digitalne zapise na nekoliko dobro definiranih standardnih formata koje je Arhiv odabrao u svrhu dugotrajne pohrane. Važno je, u smislu pohrane, zapise migrirati čim prije nakon njihova nastanka.

Nakon predaje zapisa, zadaća je Danskog državnog arhiva osigurati da je relevantna informacija koja je nastala kao dio određenog administrativnog procesa sačuvana na takav način da točno reproducira informaciju koje je tijelo stvorilo i s kakvom je raspolagalo. Državna tijela moraju svoje nove IT sustave prijaviti Danskom državnom arhivu, kako bih ih on odobrio, odnosno kako se osiguralo da se zapise vrijedne čuvanja može predati u adekvatnom formatu. Arhiv određuje koji su zapisi vrijedni pohrane. Zapise se predaje u redovitim intervalima, uobičajeno svake pete godine, neovisno o njihovom statusu i potrebama tijela uprave. Važno je da Arhiv preuzme zapise i dokumente prije nego dođe do njihova tehnološkog zastarijevanja, što znači da zapise istodobno imaju i tijelo koje ih je stvorilo i Arhiv. Arhiv identične kopije digitalnih zapisa čuva na više lokacija i na više medija, optičkih i magnetskih. Strategija je dostupna na:

[http://www.sa.dk/media\(4826,1033\)/Strategy_for_archiving_digital_records.pdf](http://www.sa.dk/media(4826,1033)/Strategy_for_archiving_digital_records.pdf)

Živana Heđbeli

Teorija zavjere: Bilderberg grupa uz pomoć Googlea želi vladati svijetom!?

Sve je više teorija zavjere prema kojima najveći svjetski moćnici surađuju s Googleom kako bi zavladao svijetom. Ova teorija koju niže predstavljamo povezuje Google s grupom Bilderberg.

Neki od najutjecajnijih ljudi svijeta poput vladajućih političara najvećih zemalja, izvršnih direktora globalnih korporacija, bankara i drugih moćnika koji pripadaju tajnovitoj Bilderberg grupi sastaju se jednom godišnje izolirano od javnosti kako bi raspravljali o aktualnim svjetskim događajima i problemima.

Bilderberg grupa osnovana je još 1954. godine u istoimenom hotelu, a njihovi su se sastanci održavali daleko od očiju javnosti. Sastanci su i dalje zatvoreni za javnost, pa i danas nitko pouzdano ne zna o čemu najveći svjetski moćnici razgovaraju iza zatvorenih vrata.

Upravo ta tajnovitost koja okružuje Bilderberg grupu, kao i popis osoba koji su sudjelovali na sastancima grupe, od Rockefellera koji su je u početku vodili, preko Henryja Kissingera kao kasnije posebno utjecajnog člana do Billa Clintona, Tonya Blaira, Gordona Browna ili EU političara poput Carla Bildta i drugih moćnih ljudi svijeta, utjecala je na brojne teorije zavjere koje prate djelovanje grupe i njihove sastanke.

Neki od zagovornika teorija zavjere drže kako je krajnji cilj Bilderberga potpuna kontrola nad svijetom i stvaranje novog svjetskog poretka u kojem će biti izbrisane granice između zemalja, a vladat će samo jedna nadnacionalna vlada sastavljena upravo od pripadnika Bilderberga. Na njihovim sastancima mogu sudjelovati samo oni koji dobiju pozivnicu, a te se pozivnice dijele samo onima najmoćnijima i najbogatijima.

Mnogi smatraju da se upravo na tim sastancima donose važne odluke kojima se pokušavaju kontrolirati najvažniji događaji u svijetu poput ratova, cijene nafte, financijskih i ekonomskih kriza i slično, ali javne zabilješke s tih sastanaka ne postoje tako da nije poznato o čemu zaista raspravljaju najmoćnije osobe na svijetu.

Ovogodišnje okupljanje Bilderberg grupe održano je u Grove hotelu u Hertfordshireu, a zanimljivo je da u istom hotelu svoje redovito godišnje okupljanje ima i Google čija je *Zeitgeist* konferencija također dijelom zatvorena za javnost.

S obzirom da je proteklih godina jedan od sudionika sastanaka Bilderberg grupe i Googleov izvršni direktor Eric Schmidt te kako će se njihovi godišnji sastanci održati u istom hotelu u kratkom vremenskom razmaku, a sve više osoba koji su članovi Bilderberga posjećuje i ovu Googleovu konferenciju, neki mediji koji prate teorije zavjere poput *infowarsa* smatraju da je ovo samo još jedan dokaz o povezivanju Googlea i Bilderberga te su njihovu suradnju nazvali – Googlebergom. S obzirom na profil posjetitelja i govornika *Zeitgeista*, kao i na teme o kojima se govori na ovoj Googleovoj konferenciji, neki ovu konferenciju opisuju kao jedno od najvećih 'okupljanja moćnika koji oblikuju budućnost svijeta'.

Jedna od najsnažnijih poveznica Bilderberga i Googlea upravo je Eric Schmidt koji već neko vrijeme prisustvuje sastancima najvećih svjetskih moćnika i koji je u dobrim vezama s mnogima političarima (npr. jedan je od donatora Obamine predsjedničke kampanje).

On je izvršni direktor kompanije koja danas kontrolira i prati milijune ljudi koji se svakodnevno koriste njihovim uslugama tako da Google ima puno više informacija o ljudima nego vlade zemalja u kojima žive. Kolika je moć Googlea u više je navrata potvrdio i sam Schmidt koji je u intervjuima naglašavao kako su sami korisnici Googleu dali brojne privatne informacije te kako Google na temelju tih podataka može znati gdje se nalaze korisnici, mjesta na kojima su bili te kako manje-više mogu znati o čemu korisnici razmišljaju.

Također, Schmidt je u jednom intervjuu rekao i kako ljudi više ne žele da im Google daje odgovore na pitanja, već da im kaže što trebaju raditi, a posebno je poznata njegova izjava: 'Znamo sve što radite i vlade vas mogu pratiti'.

Teoretičari zavjera Googleovu želju da prate i u potpunosti kontroliraju svoje korisnike vide i u proizvodima koje ova kompanija predstavlja – od tražilice i preglednika Chrome putem kojih znaju što pretražujemo na internetu preko mobilnog operativnog sustava Android pa sve do posljednjih uređaja

Eric Schmidt

poput automobila bez vozača i Googleovih naočala za koje mnogi smatraju da će u potpunosti uništiti privatnost korisnika jer će svi ovi uređaji Googleu odavati sve više podataka o korisnicima.

Takva kontrola ljudi bitna je za ispunjenje navodnog konačnog cilja Bilderberga, koji je, prema nekim teoretičarima zavjere, potpuna kontrola nad ljudima i svijetom u kojem više neće biti država niti granica, već će njime vladati samo bogati.

Još jedna od zanimljivih teorija koju su objavili na stranici *Globalresearch* kaže da bi Google trebao odigrati veliku ulogu pri stvaranju 'nadmacionalne vlade moćnika' – naime, Google se tijekom proteklih tjedana našao na udaru javnosti i političara u Velikoj Britaniji zbog toga što su platili mali porez. Ova kompanija nije napravila ništa ilegalno, već su iskoristili rupe u zakonu koje su im omogućile plaćanje tako malog poreza.

Navodno je ovo bio namjerni potez Googlea i Bilderberga zbog kojeg je sve više političara počelo spominjati uvođenje globalnog poreza (jer velike korporacije izbjegavaju plaćanje poreza otvaranjem podružnica u drugim zemljama) – s obzirom da je riječ o globalnom porezu, tim novcem trebalo bi upravljati neko globalno, odnosno nadmacionalno tijelo koje bi moglo biti prvi korak prema globalnoj vladi moćnika.

Ovo su samo neke od teorija zavjera koje internetom kruže vezano za sastanak svjetskih moćnika u Velikoj Britaniji i na kojem se sigurno ponovno raspravljalo o najvažnijim svjetskim pitanjima poput situacije u Siriji, nuklearnog naoružanja u Iranu, kontroli interneta i drugim stvarima.

S ovim je pitanjem povezan i američko nastojanje da se donese zakon koji će naposljetku uništiti sigurnost i privatnost na internetu. Sigurnosni stručnjaci već dugo vremena upozoravaju kako FBI pokušava progurati zakon s kojim bi proširio svoje ovlasti na internetske servise i koji bi im dopustio praćenje korisnika Facebooka, Googlea, Skypea i drugih online servisa. FBI tako želi da im najveće internetske kompanije čijim se uslugama koriste stotine milijuna ljudi poput Googlea, Facebooka i Twittera omoguće jednostavan način prisluškivanja i praćenja njihovih korisnika, a novinari *Huffington Posta* kažu da bi takav zakon uskoro mogao podržati i Obama.

Još prošle godine pisalo se o tome kako će FBI zahtijevati od navedenih kompanija da u svoje servise ubace poseban kod koji će im omogućiti praćenje korisnika – ako Amerikanci zaista izglasaju ovaj zakon, tvrtkama koje odbiju omogućiti praćenje korisnika prijeti kazna tako da im neće preostati ništa drugo nego da poštuju takav zakon i omoguće praćenje korisnika.

Organizacije za zaštitu privatnosti već dugo vremena upozoravaju što bi takav zakon mogao značiti za privatnost korisnika, no sigurnosni stručnjaci upozoravaju na jedan puno veći problem i još veću opasnost za sigurnost korisnika.

Naime, kako bi FBI-u dopustile praćenje njihovih korisnika, tvrtke bi trebale napraviti prilagodbe u softveru koje su neki sigurnosni stručnjaci nazvali 'namjernim sigurnosnim propustima', no problem se nalazi u tome što će ti 'propusti' biti jako zanimljivi hakerima i online kriminalcima koji bi njihovim iskorištavanjem također mogli pratiti korisničke aktivnosti na internetu i komunikaciju putem mailova i društvenih mreža.

Jedan od aktivista za zaštitu privatnosti Chris Soghoian rekao je kako bi vlada trebala raditi sve što je u njenoj moći da poveća sigurnost komunikacije, a ne da radi na zakonima koji će kriminalcima i stranima vladama omogućiti prisluškivanje i praćenje korisnika.

Američki kongresnik Hank Johnson također se ne slaže s ovim zakonom za koji kaže da je 'korak u krivom smjeru za sigurnost i privatnost' koji će samo povećati rizik od hakiranja, masovnog nadzora i krađe identiteta, a koliko je taj zakon opasan opisao je profesor s Columbia Universityja Steven M. Bellovin koji je rekao da bi ovakav zakon mogao dovesti do katastrofe.

Na nedavnoj konferenciji odvjetničke komore koja je održana u Washingtonu Andrew Weissman iz FBI-a rekao je kako će njihov najveći prioritet ove godine biti stvaranje zakonskih okvira koji će im omogućiti prisluškivanje i praćenje popularnih online servisa u realnom vremenu tako da će u ovoj organizaciji pokušati napraviti sve što je u njihovoj moći da se takav zakon izglasa.

Ipak, s obzirom na brojna upozorenja sigurnosnih stručnjaka, čini se da bi ovaj zakon mogao biti kontraproduktivan jer, iako će FBI-u zaista omogućiti praćenje (sumnjivih) korisnika, mogao bi biti puno korisniji hakerima i kriminalcima koji bi također mogli pratiti korisnike i dokopati se njihovih osobnih i privatnih podataka.

Pripremio Ivo Tokić, izvor: Dnevnik.hr

Googleove naočale za potpuni kraj privatnosti! ...

U SAD-u već neko vrijeme traju rasprave oko komercijalnog korištenja bespilotnih letjelica te bi u budućnosti brojne letjelice mogle letjeti iznad američkih gradova i snimati sve što ljudi rade na ulicama, što bi moglo uvelike ugroziti privatnost ljudi. No, neki sigurnosni stručnjaci smatraju da puno veća opasnost za privatnost ljudi prijeti od tzv. 'nosive tehnologije', odnosno uređaja poput Googleovih naočala, pametnih satova pa čak i robe koja će u sebi imati integrirane kamere, mikrofone i slično.

Googleove naočale

Iako se Googleove naočale čine zanimljivim uređajem putem kojih bi mogli fotografirati, snimati videozapise, obavljati telefonske razgovore, slati poruke, pregledavati karte i koristiti ih za navigaciju, one će se moći koristiti i kao iznimno opasan alat za nadzor i špijuniranje ljudi.

S obzirom da bi ovakvi uređaji u budućnosti mogli postati prilično popularni te bi ih mogli koristiti milijuni ljudi, svatko tko ima ovakve naočale mogao bi snimati sve oko sebe, a da ljudi oko njih toga uopće ne budu svjesni. S obzirom na ograničenu količinu prostora za pohranu podataka na Googleovim naočalima, svi ti videozapisi će se pohranjivati na nekim serverima u oblaku kojima bi određene tvrtke mogle imati pristup, mogle bi ih analizirati i iskoristavati ih u komercijalne svrhe ili npr. u svrhu neke istrage, jer podatke o korisnicima može zatražiti i policija. Nadalje, nije nemoguća niti situacija u kojoj će netko hakirati naočale i na taj način pratiti sve što osobe rade, prisluškivati ih i putem naočala 'gledati njihovim očima' i sve snimati te bi s tim snimkama mogli ucjenjivati vlasnike naočala, ali i druge osobe koje su snimljene tim naočalima.

Uz to se razvija i tehnologija za prepoznavanje lica koja će se moći iskoristiti prilikom analize takvih videozapisa jer bi korporacije, sigurnosne agencije ili sami pojedinci na taj način mogli jednostavno prepoznati osobe koje se nalaze na snimkama snimljenim Googleovim naočalima.

... ali, zaštitite svoju privatnost: Ovo su 'anti-Googleove naočale'!

Kao zaštitu od Googleovih naočala koji mogu ugroziti nečiju privatnost i služiti za špijuniranje, ali i od drugih tehnologija za prepoznavanja lica (poput nadzornih kamera i slično), japanski *National Institute of Informatics* predstavio je prototip uređaja koji su novinari nazvali 'anti-Google Glasses'.

Ove naočale imaju jedanaest infracrvenih LED lampica čije svjetlo onemogućava kamerama prepoznavanje lica – to je svjetlo vidljivo samo kamerama te ljudi nikad neće vidjeti svjetlo s tih naočala.

Anti-Googleove naočale

Znanstvenici s ovog instituta tvrde da, kako svjetlo obasjava područje oko očiju i nosa, kamere neće moći prepoznati osobe jer će im njihovo lice dijelom biti presvijetlo, a dijelom pretamno.

Na ovaj način korisnici mogu biti sigurni da će biti zaštićeni od kamera s opcijama prepoznavanja lica, a kako ova svjetla nisu vidljiva ljudskom oku, neće biti narušena komunikacija s drugim ljudima. Iako ove naočale trenutno izgledaju prevelike, treba napomenuti da je prvi prototip Googleovih naočala bio još veći tako da možemo očekivati da će za koju godinu i ove naočale izgledati kao i Google Glasses te će ih ljudi moći nositi kao i klasične naočale.

Osim na ovom modelu, japanski znanstvenici rade i na tzv. reflektirajućim naočalima koje bi trebale imati isti učinak kao i prototip s LED-icama, ali neće im trebati izvor napajanja. Googleove naočale u prodaji bi se trebale pojaviti krajem ove ili u 2014. godine te je za očekivati da će se nedugo nakon toga početi pojavljivati i uređaji poput ovog japanskih znanstvenika čiji će cilj biti zaštita privatnosti korisnika i zaštita od kamera za prepoznavanje lica.

Pripremio: Ivo Tokić

Prate li i vas? Facebook, Google i drugi tehnološki divovi u obavještajnoj aferi

Afera o praćenju američkih građana, koju je pokrenuo britanski list *Guardian*, otkrila je da su obavještajne službe pratile građane ne samo u SAD nego ina svjetskoj razini. Prema pisanju tog lista, američka Agencija za nacionalnu sigurnost NSA i FBI pokrenuli su 2007. godine tajni program pod imenom PRISM kojemu je zadatak prikupljanje komunikacijskih podataka iz cijelog svijeta uz obilatu pomoć vodećih internetskih kompanija. Prema *Guardianu*, devet je kompanija u PRISM-u koje su sudjelovale u programu, a radi

se o Microsoftu, Yahoo-u, Googleu, Facebooku, PaITalku, AOL-u, Skypeu, YouTubeu i Appleu.

Američke službe pristupale su izravno glavnim serverima navedenih kompanija, prikupljajući audio i video podatke, fotografije, elektronsku poštu, chatove, dokumente i pristupne šifre koje su "analitičarima omogućavale praćenje kretanja i kontakata nadziranih osoba". Iz Bijele kuće dolaze očekivana objašnjenja, a direktor NSA James Clapper izjavio je da su ovi postupci pomogli u "prikupljanju najvažnijih i vrijednih obavještajnih inozemnih podataka", istaknuvši da su prikupljeni inozemni podaci, ne i podaci o američkim državljanima.

Apple je odmah reagirao na tekst i izvijestio da nikada nije čuo za PRISM te da obavještajne agencije ne mogu pristupiti serverima bez sudskog naloga. Sličan odgovor stiže i iz Facebooka. Joe Sullivan, šef sigurnosti, također je potvrdio da nisu davali nikakve informacije niti direktan pristup njihovim serverima. Uvijek se vodimo slovom zakona i po njemu postupamo, tako i u slučaju davanja osobnih i privatnih informacija korisnika. Da se samo sudskim putem može zatražiti i dobiti takve podatke, potvrdili su i iz Googlea i Microsofta. Svi se slažu i tome da nikad nisu čuli za program PRISM i uporni su u negiranju suprotnih asocijacija na ovu temu.

Ipak, sam predsjednik SAD-a Barack Obama potvrdio je da je 2007. godine uveo program pojačanog nadzora stranaca kroz program kodnog imena PRISM iza kojeg su Američka NSA (Agencija za nacionalnu sigurnost) i FBI izravno spojeni na servere devet vodećih američkih internetskih tvrtki, giganti poput Facebooka i Googlea uporni su u demantiranju da su NSA-i dali izravan pristup serverima.

Guardian je dan ranije objavio da je američka vlada godinama prikupljala podatke o kontaktima američkih građana na temelju tajnog sudskog naloga telekomunikacijskoj tvrtki Verizon. Facebook, Google i Microsoft također su demantirali navode.

Neimenovani zviždač iz obavještajne zajednice *Washington Postu* je kazao da program ima "zastrašujuće mogućnosti". "Doslovno mogu pratiti sve vaše ideje dok tipkate", kazao je neimenovani izvor.

Izvor: Poslovni dnevnik

Bivši dužnosnik NSA: Sigurnost je u SAD-u postala državna religija, svatko je sumnjiv u toj "mekoj tiraniji"

Ukoliko se na kraju SAD dočepa Juliana Assangea, postoje solidne šanse da će na koncu likvidirati, kazao je u razgovoru za RT (Russia Today) bivši dužnosnik Nacionalne sigurnosne agencije Thomas Andrews Drake, koji je u međuvremenu i sam postao zviždač.

Drake je stručnjak za elektronsko prisluškivanje, a prije nekoliko godina odlučio je žrtvovati svoju karijeru kako bi ukazao ne zakonite radnje unutar NSA-a. I sam je optužen za špijunažu, ali je prošle godine optužnica odbačena. U razgovoru za RT kazao je kako je u SAD sigurnost postala državna religija, objasnivši kako je u toj "mekoj tiraniji" svatko potencijalni sumnjivac kojeg treba nadzirati.

Objasnio je kako je odlučio reagirati nakon što je dizajniran program *Trailblazer*, koji je NSA trebao katapultirati u 21. stoljeće, a čija je svrha bila obrađivati ogromne količine podataka kao nusprodukta digitalnog doba. Međutim, to je podrazumijevalo sustavno kršenje prava na privatnost građana, Ustava i Četvrtog amandmana. Smatra kako je CISPAPA zapravo samo nadopuna Patriot Acta i sličnih programa koji u ime nacionalne sigurnosti zapravo idu ka stvaranju društva totalnog nadzora.

"Ljudi ni ne shvaćaju do koje su mjere sustavno nadzirani, na mnoge različite načine. Sve što radite, svaki elektronski trag kojeg ostavljate, čini vas potencijalnim objektom nadzora. To otvara mogućnost stvaranja "meke tiranije". To povećava šanse da ćete u očima vlasti biti sumnjivi dok ne dokažete suprotno", napominje Drake.

"Tu je i element straha, jer strah je sam po sebi način kontrole. Kada se ljudi boje onda se počinju i autocenzurirati. To šalje strašnu poruku da ako javno kažete nešto što ne smijete - da ćete biti kažnjeni. Naša sigurnost postala je državna religija koju ne smijete propitivati. Ako je dovedete u pitanje - vaša lojalnost će biti dovedena u pitanje."

Kada ga je Rt pitao koliko je Washington ljut na Juliana Assangea, Drake odgovara: "Ekstremno su ljuti. Sudeći prema nekim informacijama, već je bilo tajno Optužno vijeće i možda postoji i tajna optužnica. Žele ga se dočepati i ukloniti ga. Oni na visokim pozicijama u zemlji - pozvali su na smrtnu kaznu."

"Vjerujte mi, ako ga se SAD dokopa, napraviti će sve što mogu kako bi ga zatvorili na što duže vremena ili čak i gore od toga. Govoriti istinu o moći je vrlo opasna stvar. Moćne elite ne žele da kosturi iz ormara izađu na svjetlo dana i stoga su spremni to pokazivanje pretvoriti u kriminalnu aktivnost. I moje zviždaštvo je kriminalizirala moja vlada", upozorava Drake.

Novinari koji otkrivaju smrt civila usred napada bespilotnim letjelicama proglašavaju se pomagačima terorista. Ta etiketa pomagača terorizma zapravo je postala učinkovito oruđe za suzbijanje istraživačkog novinarstva, objašnjava se na RT-u. Drake navodi kako je to jasan recept vlasti da se napadne glasnik kako bi se ubila poruka. Napominje i kako je američka vlast licemjerna, jer s jedne strane vodi rat protiv cyber "terorizma" a s druge strane i sama sudjeluje u cyber napadima na druge države (Stuxnet i Flame).

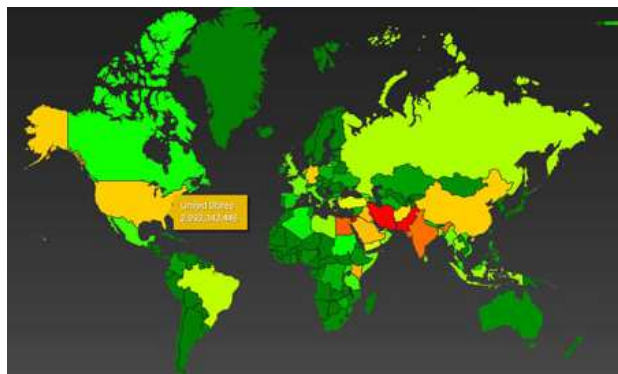
"Kada neka država pokrene cyber akcije protiv SAD-a, Pentagon to proglašava činom rata. Kada mi to radimo, onda su to državno sankcionirane cyber operacije u svrhu zaštite nacionalne sigurnosti. Uzima se čitava plejada različitih etiketa kako bi se to proglasilo nečim drugim od onoga što stvarno jest. Gdje je linija koja to razdvaja", pita se na kraju razgovora za RT Thomas Andrews Drake

Pripremio Ivo Tokić, izvor: Index

Boundless Informant:

NSA-ov alat koji prikuplja i katalogizira gotovo 100 milijardi obavještajnih podataka mjesečno

Američka Nacionalna sigurnosna agencija (NSA) osim što uz pomoć telefonskih operatera prikuplja podatke o telefonskim pozivima desetaka milijuna svojih stanovnika te prikuplja podatke s Facebooka, Gmaila i Skypea, ima i moćan alat za katalogiziranje globalnih obavještajnih podataka, javlja britanski *The Guardian*. NSA je razvila taj alat za snimanje i analizu porijekla informacija koje dobiva obavještajnim putovima. *Boundless Informant* sadrži detalje, čak i karte na kojima se vidi odakle dolazi koliko informacija. Fokus je na brojanju i katalogiziranju metapodataka, više nego na sadržaju same elektroničke pošte. (najviše)

Karta izvora podataka (zeleno manje, crveno najviše)

Dokumenti s oznakom najveće tajne pokazali su da Agencija prikuplja oko tri milijarde podataka s američkim računalnih mreža u razdoblju od 30 dana, zaključno s ožujkom 2013. "Korisnici izaberu zemlju na karti te mogu vidjeti količinu metapodataka te izabrati detalje o zbirkama prikupljenima protiv te zemlje", piše u opisu alata, prenosi Guardian. Na taj se način može provjeriti koliko je zapisa (i kojega tipa) prikupljeno protiv te zemlje. Agencija je na taj način u ožujku ove godine prikupila 97 milijardi obavještajnih podataka s računalnih mreža širom svijeta.

Najviše je takvih podataka prikupljeno u Iranu, slijede Pakistan, Jordan, Egipat i Indija.

Podsjećamo, vrh američke vlasti našao se u središtu skandala nakon objave informacija o razrađenim sustavima prikupljanja podataka s telefonskih računala i društvenih mreža. U petak se o tome oglasio i sam američki predsjednik Barack Obama koji je rekao da je "kongresni nadzor Amerikanaca najbolje jamstvo da se kongresnike ne špijunira". Koji dan prije toga američke su vlasti objavile da se sav taj obavještajni nadzor vrši u svrhu - prevencije terorizma.

Pripremio Ivo Tokić, izvor: Index

'Isključite Facebook i Google!' **U EU bijesni na Amerikance zbog špijunskog skandala**

Amerikanci su nam dužni objašnjenje optužbi za totalni nadzor interneta i telefona, poručuju sa Starog kontinenta.

Sad smo dobili prvi konkretan dokaz da velike američke high-tech tvrtke zajedno s američkim tajnim službama provode sveobuhvatni nadzor nad nama, nad svim neamerikancima i kompletnim ostatkom svijeta, uključujući mene i tebe, istaknuo je Mikko Hypponen iz finske tvrtke koja se bavi softverskom zaštitom.

Prema karti koju je objavio Guardian, Amerikanci najviše drže pod nadzorom komunikaciju u zemljama poput Irana i Pakistana, ali i Jordana i Egipta, a Njemačka je pod lupom koliko i Rusija.

- Američke vlasti moraju osigurati objašnjenja za te monstruozne optužbe o totalnom nadzoru telekomunikacijskih i internetskih servisa - poručio je Peter Schaar, njemački povjerenik za zaštitu podataka i slobodu informacija.

EUobserver prenosi kako je afera s prisluškivanjem izbila upravo u vrijeme pregovora između SAD-a i Europske Unije o novom sporazumu o razmjeni informacija. Pregovori su zastali upravo na protivljenju SAD-a da prihvati europske standarde zaštite osobnih podataka.

I dosad se znalo da Amerikanci bez dozvole njuškaju po računima Europljana i po podacima o njihovim avionskim putovanjima, a sad se doznalo da imaju nadzor i nad našim osobnim podacima na internetu, prenosi portal EUobserver iz Bruxellesa.

Ministar pravosuđa njemačke pokrajine Hessen Jorg-Uwe Hahn pozvao je na bojkot svih američkih tvrtki za koje je objavljeno da su uključene u Prizmu, tajni sustav nadzora američkih tajnih službi NSA i FBI.

- Frapiran sam neozbiljnošću kojom kompanije poput Googlea i Microsofta tretiraju podatke svojih korisnika - izjavio je Hahn. U EU su umjereniji: potpredsjednica Europske komisije Viviane Reding poručila je da afera Prizma pokazuje kako "jasan pravni okvir za zaštitu privatnih podataka nije luksuz niti suvišno ograničenje, nego fundamentalno pravo".

Ivo Tokić

Sedam europskih država daje obavještajne podatke američkoj NSA

Najmanje sedam europskih zemalja redovito dijeli digitalne komunikacijske podatke s američkom obavještajnom agencijom NSA, otkriva bivši djelatnik NSA Wayne Madsen za britanski dnevnik *Guardian*, a prenosi *Voice od Russia*.

Velika Britanija, Danska, Nizozemska, Francuska, Njemačka, Španjolska i Italija imaju tajne ugovore o dijeljenju obavještajnih podataka sa NSA, uključujući telefonske i internetske komunikacije. Madsen je odlučio o ovome upoznati javnost budući da su lideri tih europskih zemalja počeli gnjevno prozivati SAD zbog nadzora građana, navodeći pri tome samo „polovicu priče“ o uključenosti vlastitih zemalja. Svih sedam europskih zemalja imalo je kao i SAD izravan pristup do transatlantskog kabela koji im je omogućio prikupljanje podataka o telefonskim pozivima, e-mailovima i korištenju interneta, kazao je Madsen.

NSA je elektronski nadzirao i rad europskih diplomata u SAD, a podaci o toj proceduri su detaljno opisani u tajnom dokumentu napisanom još u rujnu 2010. , navodi njemački tjednik *Der Spiegel*.

Ivo Tokić

Sprema se nadzor čovječanstva pomoću kvantnih računala i 'Skynet' tehnologije?

Nakon Snowdenovog zviždanja brojne novinarske priče napisane su o kontroverznoj agenciji NSA, no ovo zapravo nije iznimka nego posve uobičajeno ponašanje američkih špijunskih krugova.

Nacionalna sigurnosna agencija (NSA) uspostavljena je 4. studenog 1952. pri Ministarstvu obrane SAD-a i blagoslovom predsjednika Trumana. Pravni je slijednik AFSA-e, Sigurnosne agencije oružanih snaga SAD-a, osnovane 1949. Zbog nedostatka centralizirane koordinacije preoblikovana je uz suradnju CIA-e u današnji NSA. Sjedište agencije je u Fort George G. Meade bazi u Marylandu između Baltimorea i Washingtona. Zaposlenici imaju vlastiti izlaz na autocesti, a sveukupni broj NSA čini najvećim poslodavcem u toj saveznoj državi.

Službeni godišnji budžet je 10 milijardi dolara, iako brojni analitičari tvrde da je daleko veći putem sestrinskih projekata. NSA podatke većinom prikuplja preko četiriju geostacionarnih satelita, elektroničkog nadzornog sustava u Velikoj Britaniji, te Utah podatkovnom centru. Agencija za razliku od ostalih ne prolazi kroz rezanje budžeta, već upravo suprotno - prisutno je stalno povećavanje. Zanimljivo, NSA je bila 'tajna' agencija sve do početka novog tisućljeća.

Iako je uz djelatnost agencije vezan poprilični broj kontroverzi, najistaknutiji je svakako onaj vezan uz nadzor čovječanstva kojeg mnogi uspoređuju sa Skynet sustavom iz filmskog serijala 'Terminator'. Preteča te sofisticirane tehnologije je Echelon, sustav koji je u stanju nadzirati svjetske telefonske, faksove, i komunikacijske sustave. Snowden je potvrdio da se skoro sve moderne telefonske, internet, faks i satelitske komunikacije na svijetu se mogu presresti, zabilježiti i analizirati.

Slična situacija je i kada govorimo o PRISM nadzornom sustavu koji je na snazi od 2007. Snowden je potvrdio njegovo postojanje uz ime 'US-984XN' i koordinaciju od strane FISC-e (Suda za međunarodni obavještajni nadzor) pod FISA-om. Tvrtka D-Wave, bliski suradnik NSA-e je pak pod voditeljskom palicom Erica Ladizinskog razvila 512-kubitno (kvantni bit) računalo. Što je također interesantna poveznica, Ladizinski je ranije radio za Northrup, proizvođača oružja koji je razvijao kvantno računalo za DARPA-u i upravljanje vojnim vozilima i robotima vojnicima u budućnosti.

Jedan od prvih naručitelja ovakve tehnologije je Google, koji uz NASA-u želi koristiti ovaj složeni sustav. Federalna komisija za komunikacije već je ranije potvrdila da su Google Street auti prikupljali Wi-Fi podatke, pa je itekako bitno pitanje što će tek u špijunaži značiti jedno kvantno računalo. To je inače računalo koje koristi kvantnomehaničke fenomene poput superpozicije i spregnutosti prilikom podatkovnih razmjena.

'Skynet sustav uključuje se 1997., prošao je Zakon o financiranju. Ljudske odluke su uklonjene iz strateške obrane. Skynet postaje svjestan', dio je iz prvog Terminatora. Analiza možebitne budućnosti ponuđena je na portalu Natural News. Sudeći po brzini razvoja sustava već bi 2018. s primjenom mogli početi prvi 'svjesni' strojevi. NSA bi pak mogao težiti ka uklanjanju ljudskog faktora iz nadzornih operacija zbog 'straha od curenja podataka' dok bi do 2026. bespilotne letjelice mogle početi letjeti bez ljudske koordinacije.

Pripremio Ivo Tokić, Izvor: Dnevno.hr, autor Ratko Martinović

'Matrix' postoji, doznajte kako se zove u stvarnom svijetu ...

The Matrix

Koja je razlika između društvenih mreža i Google+ servisa? Bitna, čini se - Google+ fungira kao društvena mreža, no zapravo više sličí 'matrixu'. Da, baš onoj 'tvorevini' iz megapopularnog filma. Evo zašto.

Odmah nakon što korisnik registrira svoj gmail account (vjerojatno najpopularniji email servis na svijetu), on automatski dobiva i Google+ (G+) korisnički račun. 'Površinski' gledano, G+ doista sličí na Googleovu verziju društvene mreže, jer pomoću njega možete pratiti aktivnosti prijatelja, stvarati nova prijateljstva i stavljati plusiće na objave. No, to uopće nije okosnica G+ servisa, već je njegova glavna svrha, čini se, prikupljati baš sve što može o web aktivnosti korisnika i usmjeravati njegovo daljnje iskustvo na internetu, stoji u tekstu koji je objavio britanski *Guardian*. Povrh toga, naravno, svi se ti podaci pohranjuju u bazu podataka, kao reference za budućnost ili dokazni materijal protiv korisnika (za što su potrebni sudski nalozi).

I u filmu 'The Matrix', iskustvo korisnika, koji je spojen na sustav, vodi računalna matrica, koja 'pamti' njegove aktivnosti i vodi ga prema njegovim novim iskustvima i rutinama, bazirano na njegovim aktivnostima. Kod G+ dodavanje za prijatelja i slijeđenje aktivnosti drugih korisnika je zapravo poput nehotične, pozitivne nuspojave. Zato što korištenje YouTubea, gmaila te editiranje u Google kartama ili Google Street Viewu, zahtjevaju nužno i G+, taj servis postaje nevidljiva 'maska' između vas i interneta, koja bilježi apsolutno sve.

Podsjetimo i kako se nedavno pojavila i nova teorija zavjere, s tajnovitom Bilderberg skupinom i Googleom kao protagonistima. Naime, uoči novog sastanka misteriozne Bilderberg grupe, koji se održava ovog vikenda, pojavile su se i teorije zavjere prema kojima najveći svjetski moćnici surađuju s Googleom kako bi zavladaí svijetom. Evo i nekoliko koincidencija oko sastanaka Bilderberg skupine i Googlea. Naime, oboje se ove godine sastaju na istom mjestu - Grove hotelu u Hertfordshireu. Jedna od najsnažnijih poveznica Bilderberga i Googlea upravo je Eric Schmidt koji već neko vrijeme prisustvuje sastancima najvećih svjetskih moćnika i koji je u dobrim vezama s mnogim političarima.

Google je definitivno gigantski igrač na svjetskoj sceni i već neko vrijeme posjeduje sve alate i predispozicije da barata s osobnim informacijama golemog broja ljudi u svijetu. A stara izreka kaže, tko vlada čovjekovim tajnama, vlada i tim čovjekom. O tajnama korisnika koje prati i pohranjuje G+ servis, kao i metodi rada tog servisa, porazgovarali smo s IT stručnjakom Hrvojem Jurmanom.

'Kada je prije nekoliko godina u jednom intervjuu izvršni direktor Googlea Eric Schmidt govorio o budućnosti pretraživanja, rekao je da će napredna tehnologija s vremenom omogućiti precizno targetiranje i personalizaciju rezultata pretraživanja tako da će korisnici na internetu teško moći pronaći neki sadržaj koji nije povezan s njima i njihovim interesima. Opisujući ulogu Googela u životima milijuna korisnika rekao je i da Google otprilike zna tko su njegovi korisnici, što rade, koji su im hobiji i tko su im prijatelji te je dodao kako smatra da većina ljudi uopće ne želi da Google odgovara na njihova pitanja, već žele da im sam Google kaže što trebaju sljedeće raditi', ističe Jurman.

Kako bi Google bio 'pametniji' i bolje shvatio što korisnici zaista žele, ova kompanija mora prikupiti što više informacija o svojim korisnicima i te informacije iskoristiti kako bi im dala personalizirane rezultate pretraživanja. Mnogi stručnjaci smatraju da je upravo to uloga Googleove društvene mreže - skupljanje što veće količine podataka o korisnicima koju Google može analizirati i iskoristiti kako bi korisnicima prilagodio rezultate pretraživanja.

'Dok su društvene mreže poput Facebooka i Twittera orijentirane na dijeljenje sadržaja, 'lajkanje', praćenje i slično, čini se da su sve te stvari Googleu sporedne te je ovoj kompaniji jedino bitno da se korisnik registriira i prijavi na Google+ (što je sada obavezno ako želite koristiti gmail). Googleu nije važno niti da korisnik ikada išta objavi na ovoj mreži, dok god je na nju prijavljen prilikom surfanja internetom, jer na taj način ova kompanija prikuplja podatke o svojim korisnicima. Sa svojom društvenom mrežom Google je vezao sve svoje servise poput gmaila, tražilice, YouTubea, mapa i drugih s kojima se svaki dan služimo te je, putem

Googlea+, sve korisničke aktivnosti povezaao u zajedničku bazu podataka', naglašava naš stručnjak. Zahvaljujući svim tim podacima, Google, kako je to rekao sam Schmidt, zna tko ste, što radite, koji su vam hobiji i slično te na temelju tih saznanja Google korisnicima daje personalizirane rezultate prilikom pretraživanja interneta, odnosno rezultate koje su Googleovi algoritmi 'skrojili' za svakog korisnika na temelju podataka koje su skupili o njima. Dok većina korisnika to naziva personaliziranim pretraživanjem, dio ljudi smatra da su takvi rezultati pretraživanja - Googleova verzija 'Matrixa'! U neku ruku, oni koji to tvrde imaju i pravo.

'Naime, zahvaljujući Googleovim algoritmima, prilikom pretraživanja interneta korisnicima se često više ne prikazuju najvažnije i najbitnije informacije, već im se prikazuju one informacije koje Google želi da im se prikažu te na ovaj način algoritmi postaju 'naši učitelji' koji nam propuštaju ili blokiraju informacije, odnosno prikazuju nam stvari za koje oni misle da bi ih mi trebali vidjeti. Naravno, takvo personalizirano pretraživanje ima velikih prednosti i zahvaljujući njemu korisnici će često brzo pronaći upravo ono što žele, ali problem se nalazi u tome što će im druge informacije koje nisu povezane s njihovom povijesti surfanja internetom biti ograničene i uskraćene', pojašnjava Jurman.

'Zagovornici teorije Googlea kao 'matrixa' kažu da, kako je u filmu Matrix ljudima nametnuta stvarnost koje oni nisu svjesni, tako su u slučaju Googlea korisnicima nametnuti rezultati pretraživanja – ono što je Googleu bitno, jest da se korisnicima prikazuju rezultati pretraživanja koji su temeljeni na njihovim interesima i stvarima koje ih zanimaju, a razlog za to se nalazi u činjenici da će se pored takvih rezultata pretraživanja prikazivati i povezani precizni oglasi te je veća vjerojatnost da će korisnici klikati na takve oglase koji su povezani s njihovim interesima, što će donijeti dodatnu zaradu Googleu, koji najviše novca ionako zarađuje od online oglašavanja', kaže Jurman.

Google je često bio i na udaru raznih regulatornih tijela i konkurentskih kompanija, koje su ih optužile za namještanje rezultata pretraživanja, jer se često među tim rezultatima nalaze i linkovi na Googleove servise. 'Svakako treba napomenuti da pretraživanje na Googleu nije ograničeno samo na te personalizirane informacije te je na ovoj tražilici dostupno 'cjelokupno znanje svijeta' – potrebno je samo malo više truda i vremena kako bi se te informacije pronašle, no većina korisnika pri pretraživanju zaustavi se samo na prvoj stranici i pregledava rezultate pretraživanja koji se nalaze na njoj, a na toj se prvoj stranici nalazi sadržaj za koji Google želi da se prikazuje, a ne onaj koji bi nam mogao prikazati najrelevantnije informacije', upozorava Jurman.

Taj problem ipak nije vezan samo uz Google, već i uz druge tražilice i društvene mreže. O njemu je prije par godina na TED konferenciji govorio internetski aktivist, Eli Pariser, koji ga je nazvao 'filter bubbleom', kaže naš stručnjak. 'On je rekao da je to skup informacija koje su nam dostupne s interneta, a ono što se nalazi u tom 'mjhuriću' informacija ovisi o tome tko ste, čime se bavite, koji su vam hobiji i slično – sve su te informacije, naravno, dobivene na temelju korisničkih aktivnosti na internetu. Najveći je problem što internetski korisnici ne odlučuju sami o tome što ulazi u taj 'filter bubble', ali niti ne znamo što ostaje izvan tog mjehurića s informacijama jer nam algoritmi (poput Googleovog 'matrixa') određuju što će nam se prikazati, a što se neće prikazati u tražilicama i na društvenim mrežama. Pariser kaže da su nam na taj način uskraćene brojne nove stvari, nove ideje, novi ljudi i novi pogledi na svijet te smo zbog tog filtriranja sadržaja poprilično izolirani i često nam se serviraju brojne nevažne informacije', upozorava Jurman.

Pariser je naveo i jednu izjavu Marka Zuckerberga koji je, odgovarajući svojedobno na pitanje jednog novinara o 'news feedu', rekao da trenutno za njega može biti važnija informacija o vjeverici koja ugiba ispred njegove kuće, nego vijest o ljudima koji umiru u Africi. 'Ono što je sigurno jest da većina internetskih korisnika ne želi da im njihov filter informacija, odnosno Googleov 'matrix', ne prikazuje takve vijesti o 'vjevericama koje ugibaju, već zaista bitne i relevantne informacije koje ponekad, a ne uvijek, mogu biti bazirane na personalizaciji njihovih internetskih aktivnosti', zaključuje Jurman.

Preneseno: Dnevnik. hr, autor Branimir Vorša

Njemačka tajna služba želi dodatni nadzor interneta

Njemačka obavještajna služba (BND) predviđa značajno proširenje nadzora komunikacija na internetu, piše njemački tjednik *Der Spiegel*.

Predsjednik BND-a Gerhard Schindler najavio je prošle godine pred povjerenstvom za proračun Bundestaga osnivanje tajnog programa vrijednog 100 milijuna eura u slijedećih pet godina. Tim programom, što ga je predstavio zastupnicima zaduženima za potvrđivanje gospodarskih planova njemačkih tajnih službi, Schindler namjerava otvoriti do 100 novih radnih mjesta u službi tehničke istrage i ulaganja u informatičku opremu.

Njemački ministar unutarnjih poslova Hans-Peter Friedrich drži da tajne službe moraju biti nazočne na internetu. "Nemoguće je da se kriminalci tehnološki opremaju, koriste mrežu učinkovitije od nas. Mi se kao država opremamo kako bismo im uzvratili", rekao je Friedrich ne potvrdivši navode iz članka o novom programu.

Pripremio Ivo Tokić

Obavještajci naši svagdašnji

Tajna karijera navodnog telepata: Slavni "savijač žlica" bio je CIA-in špijun?

Uri Geller postao je poznat još '70-ih kao "čudesan čovjek" koji snagom uma može svijati metalne žlice. Javna karijera Uri Gellera bila je prilično kontroverzna, pogotovo nakon što su mađioničari pokazali kako se trik kojim se proslavio može vrlo lako izvesti. A nakon što je pao u zaborav još si je malo medijskog kolača priskrbio prijateljevanjem s Michaelom Jacksonom koji je "obožavao mađioničare".

Ipak, niti jedna od dvije navedene "karijere" nije razlog što se ovih dana trenutno 66-godišnji Izraelac ponovo našao u medijima. Naime, u novom se britanskom dokumentarcu, nazvanom "Tajni život Uri Gellera - Telepatski špijun?", tvrdi da je Geller čitavo vrijeme eksponiranja u javnosti ustvari bio CIA-in i Mossadov špijun, piše američki dnevnik *Huffington Post*.

U njemu se navodi da su Gellera Amerikanci angažirali za "utrku psihičkim oružjem" za vrijeme Hladnog rata: "Kad je Jimmy Carter izabran za predsjednika jedna od prvih stvari koje je napravio bilo je to da je održao četverosatni sastanak s Uri Gellerom o sovjetskoj psihičkoj prijetnji. Amerika nije željela izgubiti prevlast u tom području i Uri je bio čovjek za te stvari", ispričao je tvorac filma Vikram Jayanti i dodao: "Ponekad se pitate je li njegova čitava javna karijera bila samo paravan za aktivnosti koje je obavljao u sjeni".

Geller je navodno zatražen da upotrijebi svoje moći kako bi izbrisao podatke s tajnih diskova SSSR-a te da se "poigra umom" neimenovanog ruskog političara kako bi pomogao SAD-u. I iako je odbio pričati o svojoj "tajnoj karijeri", priznao je da je jednom prilikom zatražen da zaustavi srce svinje telepacijom. Odbio je to napraviti u strahu da će mu netko u budućnosti narediti da isto napravi čovjeku.

Ivo Tokić

Hvalio se u vlaku da vara ženu i završio na Facebooku

Slika muškarca koji je zajedno s prijateljima putovao vlakom iz Philadelphije, podijeljena je na internetu više od 183.000 puta u samo dva dana otkako ju je putnica iz Pennsilvanije postavila na mrežu.

“Ako je ovo Vaš muž, želim Vam kazati da sam putujući vlakom iz Philadelphije dva sata morala slušati hvalisanje jednog luzera i njegovih prijatelja o njihovim ljubavnim avanturama i o tome kako su im žene glupe jer ih ne mogu otkriti. Molim, šaljite dalje”, napisala je Steph Straier.

Nije poznato je li muškarac identificiran, ali se nakon objavljivanja fotografije i prpratnog teksta rasplamsala rasprava o tome je li dozvoljeno sramotiti nepoznatu osobu u društvenim medijima.

“Sada svako može koristiti društvene mreže da bi nametnuo određena pravila ponašanja na javnim i polujavnim mjestima, na do sada neviđeni način”, napisala je Ana North na sajtu *Salon* i dodala da se ne smije gubiti iz vida da navedeni muškarac možda i nije oženjen, odnosno da možda nema tajnu vezu, te da se možda samo pravio važan pred prijateljima.

Početak ove godine Adria Richards, zaposlenica internetske tvrtke *SendGrid Inc.* dobila je otkaz jer se na Twitteru žalila zbog seksualno diskriminirajućih komentara dvojice muškaraca koji su sjedili pored nje na jednoj konferenciji. Ne samo da je izgubila posao, već je bila izložena maltretiranju na internetu. Tvrtka je priopćenju navela da podržava prijavljivanje slučajeva uvredljivog ponašanja, ali da javno sramoćenje počinitelaca “nije bio pravi način da se problem riješi”.

S druge strane, blog sajtovi kao što je *Subwaycouture.com* pružaju mogućnost svima koji svakodnevno putuju vlakom na posao, i kojima se smučilo bezobzirno ponašanje njihovih suputnika, da se “ispušu”. Putnici koji smatraju da njihove vrećice imaju više prava na mjesto nego drugi ljudi, alkoholičari, kao i oni koji jedu u sredstvima javnog prijevoza i prljaju ih - samo su neki od onih koji na tom sajtu bivaju izvrgnuti ruglu.

Pripremio Ivo Tokić, izvor: Blic

Život tajne agentice: Žene su u ovom poslu sposobnije od muškaraca

"Zero Dark Thirty", film Kathryn Bigelow, ove je godine, u vremenu uoči dodjele Oscara, podigao dosta prašine zahvaljujući realnoj i neuljepšanoj priči o agentici CIA-e i njenom deset godina dugom lovu na Osamu Bin Ladenu.

Unatoč negativnim reakcijama, film je zaradio preko 100 milijuna dolara i pritom skupio pohvale kritičara. Međutim, za Lindsay Moran, bivšu špijunku i kritičarku politike administracije Georgea W. Busha, "Zero Dark Thirty" bio je više od filma, a njena šestogodišnja karijera započela je 1998., tri godine prije nego je radnja filma započela. Lindsay se s uzbuđenjem prisjetila svoje karijere unutar agencije i o svemu progovorila za *Telegraph*.

Moran je, uz otkrivanje detalja iz špijunskog života, progovorila i o odobravanju mučenja koje je nakon terorističkog napada 11. rujna postalo svakodnevicu u radu agenata. Njezino je svjedočenje potaknuto uspjehom filma "Zero Dark Thirty", a nekadašnja špijunka, a danas sretna supruga i majka, prisjetila se kako je izgledala karijera u CIA-i.

O privatnom životu agenata nije imala lijepe riječi: "Teško je. Većina agenata završava u braku s drugim agentima, a na kraju se razvode i ponovno ulaze u brak s agentima. 'Zero Dark Thirty' pokazuje život agentice koja je na kraju završila u braku s agencijom. Sad kada sam postala majka, taj

mi je život nezamisliv i nikada posao ne bih mogla raditi onako kako bih trebala. Ako se posvetite djeci, nećete imati dobru karijeru, a ako se posvetite karijeri za vašu će djecu brinuti dadilje".

"Morate zanemariti ego i, bez obzira na vlastite predrasude, prijateljititi se s osobom od koje dobivate informacije", rekla je bivša agentica o osobinama koje se traže od operacijskih agenata i dodala: "Žene su sposobnije u prilagodbi nego muškarci kojima ovaj aspekt programa nije najbolje *sjeo*". "Priznajem, CIA me privukla zbog spletki i glamura. No, otkrila sam da je rad agentice potpuno suprotan od onoga što gledamo u filmovima o Jamesu Bondu. Muškarci su pogrešno pretpostavili kako moraju njegovati mačistički pristup u poslu, ali stvarnost ih je uvjerala u suprotno. Na terenu se najviše traže kameleonske sposobnosti", tvrdi bivša agentica.

S njom se složila i dr. Michael Scheuer. Bivši viši savjetnik odreda za hvatanje Bin Ladena, koji je u agenciji proveo 22 godine: "Ako bih na vrata mogao staviti natpis 'Ne primamo muškarce', odmah bih to učinio".

Slično govori i direktor Mossada dr. Tamir Pardo: "Žene su daleko sposobnije i temeljitije u prikupljanju informacija na terenu. Superiornije su u suzbijanju ega kako bi postigle cilj".

Iako je voljela ovaj posao, bivša agentica na kraju je napustila CIA-u, a jedan od razloga bila je i promjena u politici nakon dolaska Georgea W. Busha. Naime, od napada na WTC, mučenja nisu bila samo učestalija već i poželjna.

"Nakon 11. rujna stvari su se promijenile. Prijateljstva s ljudima u svrhu dobivanja informacija postala su stvar prošlosti, a mučenja i ubijanja, preuzeli su to mjesto. Nisu to ni krili. Agenti su se često i po hodnicima hvalili takvim stvarima", tvrdi Moran koja se nada da će buduće agentice "zadržati jak osjećaj važnosti veće slike".

Za kraj dodaje: "Zapamtite što predstavlja naša zemlja".

Priredio Ivo Tokić, izvor: Index.hr

Sigurnost

Kako lopovi krađu vaše podatke i kako se zaštititi?

Mašta krivotvoritelja nema granica, no još uvijek je najčešći način zlorabe neovlašteno korištenje osobnih podataka. Čak dvije trećine kartičarskih prijevara u Velikoj Britaniji odnosi se na krađu podataka kao što su datum rođenja, poštanski broj i lozinka za internetsku prijavu. Slična je statistika i u ostalim zemljama.

KRAĐA IDENTITETA (PHISHING) – vrlo su česte e-mail poruke u kojima pošiljatelji, koji se lažno predstavljaju kao predstavnici banke, kartičarske kuće ili čak Ministarstva financija, traže osobne podatke kako bi "unaprijedili razinu sigurnost" ili čak tvrde da će na račun uplatiti novac koji iz nekog razloga korisnik kartice ili računa treba dobiti natrag. Uobičajeni su i "linkovi" koji vode na web stranice koje "glume" stranicu banke, kartičara ili tvrtke, na kojoj se korisnik logira i prevarantu servira svoje podatke. Naziv "phishing" u doslovnom prijevodu znači "pecanje", a jasno je što se dalje događa onome tko se upeca.

SKIMMING – naziv dolazi od engleske riječi koja bi se mogla prevesti kao "skupljanje vrhnja". Vrhnje su u ovom slučaju podaci s kartica i računa koje krivotvoritelji najčešće skidaju s bankomata posebnim čitačima u trenutku dok korisnik kartice obavlja bankomatske transakcije. Oprema za takvo skidanje podataka odlično je uklopljena u izgled bankomata i uistinu ju je teško primijetiti. Podatke koriste da bi napravili lažne kartice kojima pokupe novac s računa.

"JEDNOSTAVNA" KRAĐA – najčešće je popratna pojava otimanja lisnice ili torbe, a ako osoba karticu čuva u novčaniku, velika je šansa za zlorabu. Ako je posrijedi "charge" kartica koja dolazi na naplatu s odgodom, u dućanu se samo potpisuje izvadak, a potpis trgovci gotovo nikad ne uspoređuju s onim na osobnim dokumentima. Tad se šteta može napraviti potrošnjom u dućanima. Još je gore kad je posrijedi debitna kartica uz koju je ostavljen i PIN (osobni identifikacijski broj). Tad se može podignuti gotovina, jednako kao i na "charge" ili "revolving" karticu s odgodom plaćanja, uz PIN.

"ZALUTALE" KARTICE – to su kartice koje je kartičarska kuća poslala na adresu nakon isteka starih kartica ili netom nakon izdavanja, a nikad nisu stigle do pravog korisnika kojem su namijenjene. Netko ih je ukrao usput ili iz sandučića. Kartičarske kuće stoga sve više inzistiraju na osobnom podizanju kartica.

“NIGERIJSKA” PISMA – na hrvatskom su tržištu čudni mailovi dolazili najčešće iz te afričke zemlje, iako nisu njihova ekskluziva. Primatelju se pošiljalci predstavljaju kao bivši dužnosnici svrgnuti s vlasti ili čak američki vojnici i nude mu “izvršnu poslovnu priliku” tražeći pritom njegovo sudjelovanje u transferu novca koji je ostao zarobljen na računima nakon silaska s vlasti ili odlaska iz zemlje. Pritom nude visoke provizije, i do 30 posto, a obično treba platiti neke “troškove”. Poruke su pisane osobno i ciljano na primatelja, nisu “cirkularne”.

LUTRIJSKI DOBICI – ponovno je posrijedi mail s obavijesti da ste upravo vi sretni dobitnik kojemu trebaju uplatiti novac, vrlo često iz Velike Britanije ili Španjolske. Naravno, za uplatu je potreban broj računa, banke, telefona, kopija putovnice... Nasjedne li naivac, nakon toga se traži i njegova uplata za troškove transfera. Može se pretpostaviti što slijedi.

Nešto više od 4 milijuna stanovnika u Hrvatskoj koristi više od 9 milijuna kartica. Napravi se najmanje 200 milijuna transakcija na godinu. Čak 3 milijuna stanovnika koristi se internetom, a prema podacima BizDila, online sustava nabave, 90 % ili 2,7 milijuna ih je barem jednom napravilo internetsku narudžbu. Svi su oni izloženi opasnosti od zloporaba i prijevara koje su u kartičarskom svijetu poznate pod nazivom “fraud”, prijevare. No, čak i ako nikad nisu i nemaju namjeru trgovati internetom, dovoljno je da su novac slučajno podignuli na pogrešnom bankomatu, onome na koji su prevaranti instalirali opremu za kopiranje podataka i krađu identiteta – “skimming”. Može li se tome stati na kraj i kako?

Veliki broj kartica kojima se mogu obavljati online transakcije već je prilično dobro zaštićen naprednom čip tehnologijom i zaštitnim protokolima, poput tehnologije 3D Secure. No, ponekad ni to nije dovoljna zaštita; i oprema kojom se koriste kriminalci sve je sofisticiranija, a nerijetko je dovoljno da karticu netko neovlašteno koristi ili ukrade. No, čak polovica šteta nastalih zloporabom kartica odnosi se na krivotvorenje, ostalih 50 % zajedno čine krađe, korištenje kartica koje su poslana na adresu korisnika, a netko ih je na tom putu “presreo” ili su problemi nastali u internetskoj trgovini. Donosimo opis najčešćih prijevara i savjete kako ih prepoznati.

1. Pažljivo čuvajte kartice, one su zapravo novac. Najbolje je ne držati ih s novcem u lisnici, nego odvojeno, u nekom drugom pretincu ili posebnom omotu.
2. Kartice i podatke o njima ne ustupajte trećim osobama, čak ni ako u njih imate povjerenje. Za prijatelja ili člana obitelji možete podignuti novac koji mu želite dati ili napraviti dodatnu karticu. Nikome ne otkrivajte PIN.
3. Ne držite karticu s PIN-om, PIN je najbolje imati zapisan kod kuće na skrovitu mjestu ili ga kamuflirati u imeniku mobitela, “zaokruženog” drugim brojevima koji vama nešto znače.
4. Pri plaćanju u restoranima, na benzinskim crpkama ili bilo kojem drugom prodajnom mjestu, ne dopustite da vam kartica izađe iz vidnog polja. Tražite da se transakcija provede ispred vas.
5. Kad koristite bankomat, obvezno zaštitite rukom tipkovnicu na kojoj unosite PIN. Pokrivanje tipkovnice rukom može vas zaštititi i ako je postavljena oprema za “skimming” i kamera. Potrudite se da osobe koje čekaju iza vas poštuju prostor diskrecije, ako je potrebno, to ih zamolite.
6. Niste dužni u hotelu dati karticu da bi recepcionari “bjanko” provlačenjem, bez iznosa, imali osiguranje za slučaj štete.
7. Nikad, ali baš nikad, ne šalžite podatke o kartici, banci ili svom identitetu e-mailom, na bilo čiji zahtjev. Karticu podignite osobno, a ne poštom. Instalirajte dobar antivirusni program na računalo.
8. Ne nasjedajte na priče o poslovnim prilikama, dobitku na lutriji ili sličnim nebulozama. One ne mogu biti vjerodostojne. Nikad.
9. Ako još imate magnetsku ili općenito karticu s nižim stupnjem zaštite, od izdavača zatražite onu s boljom zaštitom. Oprema za krivotvorenje je skupa i uvijek se prije ide na lakše mete, one s manjom zaštitom.
10. U slučaju gubitka ili krađe kartice odmah nazovite izdavača i blokirajte je. Broj unesite u mobitel da ga ne morate tražiti drugim načinima i tako skratite vrijeme u kojem kriminalac može napraviti trošak.

Priredio: Ivo Tokić, izvorno Večernji list, autorica Valentina Wiesner Mijić

Nepoznata strana krize u Maliju: građani riskirali živote da spase drevne rukopise

Kada su prošle godine radikalni islamisti ušli u Timbuktu, glavni grad afričke države Mali, bili su spremni uništiti sve što bi im se učinilo grešnim. U svom su pohodu uništili i grobnice svetaca Sufi. Istovremeno je Timbuktu čuvao brojne stare zapise koji su svjedočili o islamu kao umjerenom i prosvijećenom religiji, a koje su i zapadne kulturne ustanove proglašavale kulturnim blagom. Upravo bi to bilo sasvim dovoljno da ih ultra-konzervativni džihadisti unište. Stoga je bilo jasno da su rukopisi u opasnosti, kazao je Joseph Gitari, zaposlenik u Ford Foundation u Lagosu, i da ih treba spasiti.

Priroda tih rukopisa, njihova usmjerenost na znanost, kulturu i pravo bili su suprotnost ideološkoj poziciji današnjih grupa radikalnih islamista koji su preuzeli vlast na sjeveru Malija.

Građani Timbuktua su odlučili riskirati živote i spasiti rukopise na koje su bili ponosni. Počela je tajna operacija koja je uključila i magarce, sigurne kuće i krijumčare, a koju su izvana pomogli osim američke Ford Foundation još i njemačka i nizozemska vlada, te islamski centar u Dubaiju koji su zajedno osigurali najveći dio od 1 milijuna dolara nužnog za realizaciju operacije spašavanja.

Kada su džihadisti u travnju 2012. zauzeli Timbuktu, odabrali su upravo Ahmed Baba Institute za svoj glavni štab. Radi se o zgradi državne knjižnice i znanstvenog instituta u kojoj su se čuvale stotine tisuće stranica rukopisa na arapskom i afričkim jezicima. Najstariji među njima bio je rukopis o islamskom pravu iz 10. stoljeća. U početku džihadisti nisu ni znali što je u zgradi, ali kada je u jednoj televizijskoj emisiji bilo spomenuto to kulturno blago, došli su s oružjem pred knjižnicu i institut tražeći da im se pokažu rukopisi kako bi ih uništili zajedno sa knjižnicom. Prisutni djelatnici su ih uvjerali da su spremišta prazna, iako je najveći dio rukopisa u tom trenutku još čekao spremljen u podrumima zgrade, priča kasnije Abba al-Hadi, koji je čuvao ključeve spremišta. Nakon toga se više nije smjelo čekati i zaposlenici knjižnice i instituta su zajedno sa svojim rođacima, prijateljima i drugim pouzdanim građanima voljnim da pomognu, krenuli u evakuaciju oko 280.000 stranica starih rukopisa iz Timbuktua. Pakirali su ih u metalne kofere, koji su tamo vrlo uobičajeni za spremanje odjeće za put, kako ne bi izazivali sumnju džihadista. Koristilo se nekoliko stotina takvih kofera, a svaki se put prevozilo od 3 do 5 sanduka. Stoga je za evakuaciju bilo potrebno stotinjak puta otići po rukopise u Institut, iznijeti ih iz Timbuktua i prevesti do skoro 1000 km udaljenog grada Bamako gdje su bili na sigurnom.

Na kraju, ukupno je potajno prebačeno 278.000 stranica rukopisa koji se prevezeni u 2.453 kufera, a unatoč svim rizicima, nitko od hrabrih spasitelja nije tijekom evakuacije bio otkriven i nije stradao.

Ivo Tokić, izvor: Voice of Russia, Washington Post

Iz svijeta knjižnica

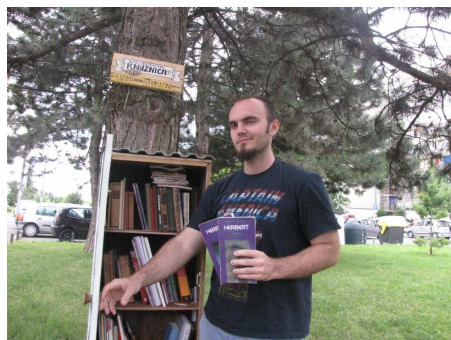
Libroteka u Karlovcu

U jednom od najljepših dijelova Karlovca, u arboretumu Šumarske i drvodjeljske škole Karlovac otvoren je dnevni boravak i prva ulična knjižnica u Hrvatskoj - Libroteka. Ostvarili su je učenici spomenute škole Ivana Rustija, Iva Domišljanović, Petar Magdić i Luka Katić predstavljajući svoj projekt "Posudi, pročitaj, vrati". Ideju je dala Vesna Vilus koja je predložila pokretanje ulične knjižnice. „Demokratsko smo društvo i vjerujem da će oni koji posude, knjige i vraćati. No, bit ćemo uporni i obnavljati fond“ – rekla je voditeljica projekta Mirna Korkut.

Svi se nadaju da će Karlovčani prihvatiti tu sjajnu ideju i neće uništavati prekrasno uređen i osmišljen prostor dnevnog boravka u arboretuma gdje je svoje mjesto našla i mala knjižnica. Zanimljivo je i da su za izradu korištene stare srušene platane iz Marmontove aleje.

U Prečkom 'izrasla' knjižnica na stablu

Marko Štok, 29-knjižničar rodom iz Županje, s djevojkom Ivonom Komorčec i sada pokojnim djedom Franzom tvorac prve i zasad jedine u Zagrebu – slobodne knjižnice.

Pred zgradom u Jarnovićevoj 1 u zagrebačkom naselju Prečko na bor su postavili usku drvenu policu, nazvali je Slobodna knjižnica Franz i napunili knjigama, za slobodnu posudbu i čitanje.

– To je bio eksperiment da vidimo hoće li se uopće prihvatiti, i uspio je u tri tjedna – rekao je Marko nakon nepunih mjesec dana "rada" knjižnice. Kako bi susjedima i "čitalačkoj publici" skrenuli pozornost, stavili su prvo 15-ak svojih naslova različitih

žanrova i, na njihovo iznenađenje, ljudi su počeli uzimati knjige, ali i davati svoje. Štok ističe da će postaviti i putokaz do knjižnice. Koncept bi sad širili i na drugi dio Prečkog, a poziva sugrađane da ga provedu i u drugim kvartovima, kako bi približili knjige susjedima.

Priradio Ivo Tokić, izvor: Večernji list

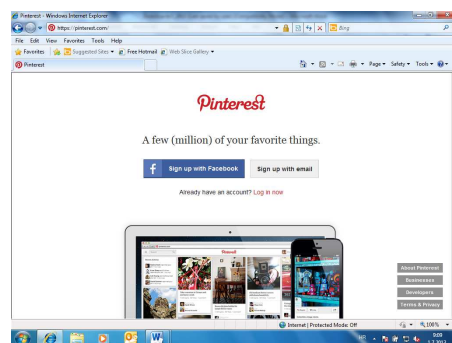
Internet sadržaji

Pinterest: Društvena mreža za žene

Još jedna društvena mreža zaljubljuje sve veći broj ljudi, uglavnom žene. Radi se o mreži *Pinterest* na kojoj se mogu naći gotovo „sve što žene trebaju“ - od raznih recepata, do ideja što obući, kako nešto izraditi i slično. Pinterest je društvena mreža koja funkcionira kao online oglasna ploča, nešto poput virtualne ploče s pribadačama na koju korisnici dodaju interesantan sadržaj. Statistika je pokazala kako 80% korisnika Pinteresta čine žene, a u SAD-u čak postoje i Pinterest zabave, na kojima žene razmjenjuju ideje koje su vidjele na ovoj društvenoj mreži.

No, svaka priča ima dvije strane, pa tako i ova. Prema pisanju portala Refinery29, Pinterest "ubija" s težnjom ka savršenstvu.

Od "Pinterest stresa" pati oko 42 % američkih majki, koje čine najaktivniju grupu na ovoj mreži. Simptomi ovakvog stresa su gledanje slika do jutra i stav kako takav "savršen" život, kako je prikazan na slikama, realne osobe nikada neće imati. Upućeni dobro znaju da je to savršenstvo u najvećem broju slučajeva "fotošopirano", ali ... Adresa je <https://pinterest.com/>.

Ivo Tokić

Poštanski sandučić za komentare i prijedloge čitatelja

Poštovani čitatelji,

e-mail adresa uredništva: ivo.tokic@ina.hr

Želimo čuti što mislite o našem glasilu, vaše prijedloge čega bi trebalo biti više, a čega manje, kako bi nam pomogli da budemo korisniji.

Uredništvo

HID-Drobilica

Glavni urednik : mr.sc. Ivo Tokić, e-mail: ivo.tokic@ina.hr

Članovi uredništva: dr.sc. Živana Hedbeli, Marina Mayer, dr.sc. Daniela Sraga, mr.sc. Irena Pilaš

HID

Knjižnica IRB, Bijenička 54, 10000 Zagreb, Hrvatska

<http://www.hidd.hr>

Matični broj: 0513814

Žiro račun: 2340009-110007285